

Szerkesztőség:

I-ső kerület 246. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:

Máthé József, Társ-szerkesztő: **Viz Zoltán,**

Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények:

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a ki-
adóhivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 50 kr.

A nők a társadalomban.

(V.) A minap olvastuk a fővárosi lapokban, hogy az első magyarországi leánygymnasium vizsgálati jó sikerrel megtartattak s maga a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr is személyesen részt vett azokon. Természetesen találhatja ki-ki az ország figyelmét, mely e tényre irányult s a gondolkodó előtt annak kíséretében egész aktualitásában jelenik meg a „nő-kérdés.“

Tudjuk a történelemből, hogy minő különböző frázisokon ment át a nők társadalmi helyzete a szerint, amint különböző volt az emberiség gondolkodása.

A régi időben a nők igen lenézett lények voltak, a férfi többnyire csak eszközt látott bennök szenvedélyeinek kielégítésére, de magával egyenrangúknak el nem ismerte s azért sok esetben még szabad akarátának gyakorlásától, önrendelkezési jogától is megfosztotta s valóságos rabszolgájává süllyesztette nejét a férfi.

Amint azonban a kereszténység magasztos vezérelve áthatották a művelt világot, sőt átszivárogtak azok még a távoli népekhez is, ezzel kapcsolatosan a nő is

fölszabadult természetellenes és igazságtalan helyzetéből s emancipáltatott a szó legnemesebb értelmében. Sőt elkövetkezett a „lovagok“ kora, a mely a nőknek kiváltságos tiszteletet és hódolatot is biztosított a férfi világ részéről s mintegy magasabb piedesztálra emelte őket, a hová a közönséges szenvedély és a nagyobb erővel való nemtelen visszaélés sáros hullámai föl nem hatolhatnak s a női erényt be nem szennyezhetik. A nyugati műveltség, mely alapul a humanismust vevé, megtartotta ma nap is a lovagkor e gondolkodását s jelenleg a nőknek az udvariasság szabályai oly előnyös helyzetet biztosítanak, a melylyel teljesen meglehetnek elégedve.

Ujabb időben azonban a társadalmi élet terén egy újabb mozgalom észlelhető, mely nem elégelve meg a nők eddig élvezett előjogait, foglalkozás-körét, az élvezetek módja s az ethikai tekintetek szempontjából is a nőt majdnem teljesen oda akarják helyezni, a hol a férfi van. Tehát például e nézet szerint a nő is, a társadalom független, önrendelkezésü tagjaként gerálná magát a közéletben s nem kötnék őt azon tekintetek, melyeket eddig a társa-

dalom érzékenysége épen a női gyöngédség és erkölcsi nivó szempontjából állított felgátul a női nem külső szereplésében.

Azt hiszem azonban, hogy a nőemancipáció ily neme nem lenne egyéb, mint egy befejezes társadalmi élet előidézője, a melyet senki sem kíván, valószínűleg azok maguk sem, akik most komolyabb megfontolás és lélektani ismeretek nélkül sürgetik az amerikai nők szabados állapotát Európában is meghonosítani.

Nem lehet teljesen elvetendőnek tartani azon ideát, miszerint a nőknek is adassék meg az alkalom arra, hogy szükség esetén önállólag is fentarthassák saját képességek alapján magukat, mert hiszen ezt már a közmorál is követeli, mint óvszert a nyomor ellen, melyet a latin „maxima meretrix“-nek nevez, — de hogy akár van reá szükség, akár nem, akár van reá tehetsége a nőnek, akár nem, csak azért, mert divat, törekedjünk leányainkat „diplomás kisasszonyok“-ká nevelni, ez oly szerencsétlen viszásságot teremt, mely alapjában képes a társadalmi életet megrontani, amennyiben megfosztja a nemzeteket családanyáiktól s ad helyökbe tanult nőket, kik talán igen jól

TÁRCZA.

Zászlószentelés Irházon.

Az „Abony“ eredeti tárczája.

— Irta: TEMES. —

(Vége.)

Nagyszerű kvártélyunk volt. Én egy roppant könyvtárba jutottam, melynek falain elhelyezett vitéz grófok arcképei minden képen kiakartak onnét nézni s meglehetősen kényelmetlenül éreztem magamat mindaddig, míg saját czimeres névjegyemet sorra nem mutogattam nekik, akkor aztán megnyugodtunk kölcsönösen, sőt mintha egyiknek roppant nagy pecsétgyűrűs keze, mintha megmozdult volna, hogy kezet fogjon velem, (vagy hogy nyakon vágjon?)

A zászlószentelés szokott parádéval ment végbe, hanem ami aztán este következett, a banquetten, a nagy koresma udvarán — olyat még nem látott a világ — volt ott hercegnő, hercegek, grófok és bárók. sok sok, eleven mind.

A jegyző ur folyton körül settenkedett, fényes egyenruhájában, kicsinálta, hogy odaült a vaesoránál közelibök, s társalgott velük úgy, hogy az irigységtől majdnem megpukadtunk.

Az első tósztot a gróf mondta az uralkodó családra.

Következett a fiatal jegyző. A quóta tárgyaláson az elnök nem vág külömb és fontosabb

képet, mint ő, mikor elkezdte sorolni ama roppant érdemeket, melyeket a fiatal gróf eddig s még ezután elkövet, — hát még az a mérhetlenül nagyszerű hivatás, melyet a tűzoltó-testület betölt s végül az a kifejezhetlenül nagyszerű esekemény, mely azt a testületet életre hozta stb.

A beszéd elhangzott, éljenzünk és ittunk, de biz a nagy urak nem járultak a szónokhoz kocintáni, sőt híjába tartotta poharát a főparancsnok uré mellé is.

Következett aztán a táncz. Mindannyiunknak csak egy vágya volt, azzal az iczi-piczi kis hercegnővel tánczolni. Ki merné azt tenni?

A fiatal jegyző egyre izgett-mozgott, hatszor is elindult felkérni a hercegnőt, ki a német császárrel közeli rokonságban van; de mind annyiszor elhaladt mellette batoratlanul.

Hanem itt is az abonyi kurázi győzött. Miksa komám oda kanyarodott a remek asszony elé s a következő perczben repültek körül a sváb banda éktelen harsogásain.

A jegyző ur majd hanyatt esett. De alig is várta, hogy leüljön a hercegnő, kecesesen, roppant eleganciával felkérte újra egy tourra; hanem a hercegnő kijelentette, hogy többet nem tánczol.

Gyilkos érzések fízánkolhattak a jegyző urban, mert egyenesen ment a borivóba, bevágta kardját egy ágy mögé s ivott rettentő elszántsággal.

Másnapra grófi udvarba voltak hivatalosak ebédre.

Én a könyvtárban nem bírván aludni, már hajnalban kibotorkáltam valahogy az óriás parkba, ott lövöldözött egy jáger valami nagy ménkü madarakat, melyek azonban nem tudtak csak egyik fáról a másikra röpdülni.

Megvártam míg a vadász összeszedett vagy tizenkettőt s bement vele a kastélyba, mindjárt mentem a madarak minőségét megállapítani. Nem voltak azok egyebek, mint aféle elvadult csirkék, tyukok, kakasok, melyek a roppant parkban szabadon tenyésztek, a közönséges házi csirkéknél apróbbak voltak s röpdülő képességük kifejlett jól.

Reggelihez esengettek, mire én kisompolyogtam a kertből, mentem egyenesen a nagy koresmába, az esteli banquet színhelyére.

Ott még egyre állt a muri. A jegyző ur a tegnapi dicsőséges dolgokat hámozta, egyre szapulva az arisztokratákat, oda concludingva, hogy ha mi nem volnánk, meg se tudnának élni stb.

Ilyen borközi állapotban aztán az is szóba került, hogy mi a ménkünek Irháza tűzoltó-testület? Nincs itt a kastélyon kívül akkora ház, hogy azon 80 tűzoltó dolgozhasson tűz esetén. Minek? Nem kell. Van elég dolog más is, mint hogy a nagy urak kedvéért katonáskodjanak.

Dictum factum! Egyik is szólt, másik is, mire a kastélyban az ebédhez ültek, megbukott az irházi tűzoltó-testület.

Midőn ezt úgy dél felé constatáltam, a még mindig söröző más napos tűzoltók között, büszkén gondoltam haza a mi egységes jól fegyelme-

értenek a földrajz- és az algebrahoz, de a kik sok tudományuk mellett nem tudnak feleségek és anyák lenni, mert szívök üdeségét elszáritotta az erősebb szervezetű férfi számára való szellemi munka s mert elvált hivatásuk elvonja őket a család köréből, a melynek számára vannak pedig Istentől első sorban teremtve.

A szépművészet feladata.

A művészet az embernek bizonyos sajátját, meggyökeredzett tökélyét jelenti. Ez ismét kettőt foglal magában t. i. állandó tudását azon szabályoknak és állandó könnyűségét ezek szerint tevékenykedni. Ha valamely művészet túlnyomólag az ember szellemi erőit veszi igénybe, úgy az szabad művészetnek nevezetük, ha pedig túlnyomólag a testi erők közreműködését kívánja, akkor a mechanikai művészetekhez tartozik.

A szabad művészetek között az első helyet a szépművészet foglalja el, a melyről most tulajdonképen egyet-mást elmondani akarunk.

Az ember számára lehetséges élvezetek között egy sincs nemesebb, tisztább és eszes természetéhez méltóbb, mint a szépnek élvezete. Eszes lelünkkel mindazon tárgyaknak összhangzásban kell lenniök, melyekben a természetes létnek lényeges alapszabályait megvalósítva látjuk, tehát főképen azoknak, melyekben szépséget, rendet, szabályszerűséget, arányt, idomot, összhangzatot, tökélyt s a változatos részek sokaságában egységet találunk; nem kevésbé lelünk természetével hasonlóságot, tehát egyúttal vele összhangzó azok is, melyekben élet s eleven erő működése nyilvánul, vagy melyek szilárdság- és tartósságban, világosság- és tisztaságban kitűnnek. Már pedig éppen ezen tulajdonok képezik a szépség alapját és lényegét, mely a: anyagi tárgyakban tetszésünket megnyeri.

Valamint aranyat majdnem az egész földkerekségen lehet találni, de majdnem mindig elrejtve, majdnem mindig elegyítve a folyamok homokjával, a legkülönbözőbb ásványokkal, kovadarabokkal és érzékekkel, melyekben szabad szemmel alig ismerhető fel, úgy az érzékfeletti rend szépsége is csak ritkán tündököl teljes fényében a természetben és az emberi életben és csak ritkán egész magasztosságában, vagy egész el van fődve szemünk elől, vagy pedig fogyatkozásokkal telve jelenik meg rúttal és nem széppel vegyülten, szóval oly körülmények és viszonyok között, melyek annak élvezetét majd megzavarják, majd lehetetlenné teszik. Az ember talált fel oly eszközöket, melyek segítségével a nemes érzet a föld sötét méhéből világosságra hozhatja és azt minden salaktól megtisz-

zett önkéntes-tüzoltó testületünkre. Hja! Hijába születni kell mindenre, még a tüzoltóságra is. . .

Estefelé haza indultunk, akkorra össze vergődött egynehány tüzoltó, szörnyű zavaros tekintetekkel; a pohos dobos, a nyurga zászló tartó, persze zászló nélkül, — a jegyző ur civilbe és még néhány köztívész, roppant kapcsok, kötelek, csákány és egyéb risztunggal. A bucsuzás meghatározó volt; bajtársi kézfogások között kívántunk hosszú életet az irházi nemes tüzoltó testületnek.

A vonatban Miksa komám szedte elő élményeit, — dicsérve az ebédet szörnyen, kiváltképen a fázán pecsenyét, mely nemes vadból volt az asztalon vagy tiz-tizenkettő.

— Tudom — mondom, — láttam hajnalban, mikor lődözték. Azzal ne dicsekedj pajtás, hanem az utókornak szent kötelessége lesz elismerését köfféfadra vésetni, hogy egy valóságos eleven hercegnővel, a német császár vérkonával, — az irházi demokraczia mellőzésével — egyedül te voltál szerencsés tánczolhatni.

Prosit!

titva és nagyobb tömegekké alakítva, forgalomba bocsáthatja, ekkép szükségét érezte annak is, hogy tevékenysége saját erőinek és a természet nyújtotta eszközöknek felhasználása által a láthatlan világ kincstárát a maga számára megnyissa, miáltal a természetfeletti rend szépségét egész tisztaságában és teljében úgy varázsolhatja maga elé, hogy azt nagyobb világosságban szemlélhesse és teljesen élvezhesse. Így jöttek létre a szépművészet remekei.

E szerint a szépművészet feladata nem egyéb, mint hogy közvetítse nekünk az érzékfeletti szép tiszta szemléletét és ezáltal annak zavartalan élvezetét. E feladatához képest a szépművészetnek az emberi élet s a természet tüneményeiből olyanokat kell kiválasztania, melyek valamely szellemi szép világos megismerésére eszközül szolgálni és reánk oly képen hatni képesek, hogy azokat értelmükkel világos, élénk és tiszta képzetben felfoghassuk és bennök a szellemi szépet szemlélhessük. A közvetlen észrebevés köréből származó ily tünemény, amint azt e czélból a művész felfogja és lelke előtt lebeg, szépművészeti conceptionnak nevezzük. A művésznak, minthogy azt valóságban nem adhatja elő, a concepció realizálásához jeleket kell használnia. Leginkább ezen elemeknek sajátága szerint ágazik a szépművészet több fajtára. A dramatika, plastika és festészet az érzékfeletti szépet a tárgyilagosságot emberi élet köréből vett megfelelő tüneményekben szemlélteti, de különféle módon. A dramatika ezen tüneményeket elsőnembeli képekben, tényleges eseményekben adja elő; a plastika és festészet e czélra másodnembeli képeket, alakokat használ, azon különbséggel, hogy az első tárgyait a természetes háromféle kiterjedés szerint az anyagban képezi, a másik ellenben azokat távlati rajz által sikon ábrázolja.

Látható képek azonban mindig csak oly tüneményeket ábrázolhatnak, melyek magával a szemmel is észrevehető s azonfelül magukban véve elég világosak. Hogy pedig más tárgyakat is élénk állíthasson, a művészetnek jelekre van szüksége. Minden jel közt legkiválóbb a szó. Midőn ezt a költészeti eszközül használja, már nem csupán a tárgyilagosságot emberi élet álltva előtte, hanem a szépművészet czéljához képest az összes külvilágból is vesz föl tüneményeket s azokkal még az alanyi benső kedély életeit is összekapcsolja. Köre tehát, tekintve a többi, alakilag szép művészeteket, sokkal tágasabb.

A szépművészet minden művében, tartozék bár az említett hat jelenés mód bármelyikéhez, mindig két lényeges elemet kell megkülönböztetni: a szépművészeti conceptiont és az érzék alá eső érzékelő közeget, az anyagi képet vagy jelet. Ez utóbbinak nincs más czélja, mint úgy hatni ránk, hogy megindíttassunk, képesek legyünk a szépművészeti concepció tárgyának élénk, tiszta szemléletét saját bensőnkben elő teremteni, a művész által a közvetlen észrebevés köréből vett tüneményeket s ezekben az érzékfeletti szépet tisztán szemlélni. —

Az érzékfeletti szép szemléltetése az egyedüli czél, mely után a szépművészet törekedhet, mert hiszen a szépnek előállítását által élvezetet akar nyújtani. E czélhoz azonban sehogy sem felel meg, ha csak tökéleteset nem hoz létre, miért is conceptionnak leglényegesebb tulajdona nem lehet bármily, hanem csak magas szépség. S található-e valóban magas szépség máshol, mint az érzékfeletti rendben? Lehetséges-e az, hogy az eszes lélek való örömet, magas élvezetet találjon egy világ szép tárgyainak képek és jelek által való ábrázolásában, mely világ mint a testek világa, mélyen alatta áll? Hisz az egész természet minden szépségével, amint magának a Teremtőnek kezéből kikerült, sohasem képes szívét kielégíteni, hogyan elégíthetné ki tehát akkor, midőn már az emberi kéz bágyadt másolataiban az eredetinek eleven színeit elmosta, az összbenyomás nagyszerűségét szétesztette, a szünetnélküli változatosságot és mindig újra változó életet a halál hideg merev mozdulatlanságával cserélte fel? Ha a szépművészet igazán a szép élvezetét akarja velünk közölni, mást nem tehet, mint ha műveiből azon világot tárja fel előttünk, mely az érzékek előtt zárva van.

SZINHÁZ.

Ujházi Ede vendégszereplése.

A „mester“ — Ujházi Ede — a budapesti nemzeti színház jeles művésze s az ország páratlan jellemszínésze — tegnap városunkba érkezett,

hogy itt három estén Kiss Pál társulatánál vendégszerepljen. Tegnap „Constantin abbé“-ban játszotta a czimszerepet — s ma Vahot Imre „Országgyűlési szállás“ című vigjátékában fog játszani.

A harmadik a hétfői darab, hogy mi lesz, még nem tudjuk, de valószínű, hogy valami színmű. vagy szomorú lesz.

Ujházinak úgy a komikus, mint a tragikus jellem alakításai utánozhatlanok. Művészetét páratlan egyszerűségében és a túlzást mindig megelőző diszert játékában kell keresnünk. Legkiválóbb alakításai: Constantin abbé, A lengyel zsidó, Bölcs Náthán, Tiborecz (Bánk-bán-ban), A cigány stb. stb.

A mult heti műsor:

Vasárnap két előadás volt és pedig: d. u. 3 és fél órakor (fél-helyárral) „A vén bakancsos és fia a huszár“ eredeti népszínmű, írta Szigethy József; este (rendes helyárral) „A leszámolás“ eredeti népszínmű, írta Géczy István.

Hétfőn (fél-helyárral) „Hunyadi László halála“ tört. színmű, írta Dobsa László.

Kedden Rátkay Sándor jutalomjátékául „A regruta“ népszínmű, írta Rátkay Sándor.

Szerdán „A kikapós patikárius“ vigjáték, írta Gondillot, ford. Heltai Jenő.

Csütörtökön Berzsenyi Margit jutalomjátékául „A garasos alispán“ vigjáték, írta Kazaliczky Antal.

Pénteken nem volt előadás.

Szombaton Ujházi Ede, a budapesti nemzeti színház jeles művésze első vendégfelleléptével „Constantin abbé“ vigjáték, írta Halevy és Decourcelle, ford. Paulay Ede.

Tehát a hét folyamán két jutalomjáték is volt. Csütörtökön a „Garasos alispán“-ban volt Berzsenyi Margit jutalomjátéka.

A rendes színházi közönség egyrésze nem igen érdeklődött a jutalmazandó iránt s igen kevés nézője volt a jeles művésznek játékának, pedig mondhatjuk, hogy Berzsenyit még így játszani nem láttuk. Csupa tűz, csupa elevenség, csupa jókedv volt. Az is igaz, hogy a közönség egész extázisba jött, mikor kedveltjét a függöny felgördülte után a színpadon meglátta s lelkes éljenzéssel, tapsolással és valóságos virágzáporral üdvözölte. Jól esett látni, hogy e fogadtatás után boldog volt, daczára, hogy a „cassa“ nagyon üres lehetett. Bizony Berzsenyi nagyobb pártfogást érdemelt volna. De ennek egyedüli oka az esős idő volt. Bájos alakítását a gyér közönség lelkes tapsokkal és számos kihívással jutalmazta.

Halmay Kornélia Kenderesiné szerepében gyönyörködtette s ragadta el páratlan művészetével a közönséget. Abonyi Teréz igen kedves volt Birike szerepében. (De ritkán tudja szerepét. Szedő.)

A férfiak közül Szilágyi Aladár, Krasznay és Nemes igen jók voltak és sokszor megkaczagatták a közönséget.

Rátkay Sándor (ki — a szó köztünk maradjon — a hölgyek kedveltje Z. k.) kedden tartotta a jutalomjátékát a saját népszínművében a „Regruta“-ban. Rátkayt a közönség eléggé pártolta s a cassában is lehetett valami. Számos csokor és koszorúval tüntette ki a közönség Rátkait, ki valóban meg is érdemelte azokat.

Igen szép és ügyes darab lehet ez a „Regruta“, mert első, második felvonás és a harmadiknak az eleje remekül van kidolgozva, hanem hogy a harmadik felvonás után következő változásban, ahol az eseménynek a megoldása van, — hogy mi van azt már nem tudjuk, mert az eső ugyancsak zörgött a színpad fedelén s egy szót sem lehetett hallani, csak azt vettük észre, hogy művészek és művésznők nyakába is csoroghatott az eső, mert nagyon tekintettek a színórpadlásra. A közönség igen jól mulatott az előadáson és igen tetszetek a baka kuplék, miket Rátkay az ő jóízű humorával adott elő.

A szereplők általában véve igen jól játszottak. Abonyi Teréz és Nemes Sándor szép éneklésükkel méltán megérdemelték a virágot, mit kaptak.

Hétfőn „Hunyadi László halála“ című történelmi színmű előadása alkalmával a színház egészen megtelt s a kitűnően előadott darab nagy hatást tett a nézőkre.

Berzsenyi (Ronov Ágnes) Halmay (Hunyadyné) oly érzéssel játszották szerepüket, hogy velük együtt sirt a közönség, Demény a király szerepében, Szilágyi A. — Gara s Krasznay — Czillei személyesítői kitünők voltak. Erdőssy — Hunyady László — jól játszott s látszott, hogy átérezte szerepét.

Végül nem hallgathatjuk el a közönség körében általánosan nyilvánuló nehezítést, hogy Némethy Gizella a mult héten — nem tudjuk mi ok miatt — nem kapott szerepet. Bizony nagyon hiányzott a közönségnek Némethy Gizella játéka, s kérjük az igazgató urat, tegye meg a közönség kedvéért és játszassa többször Némethy Gizella urnőt.

Előfizetőinket egész tisztelettel vagyunk bátrak kérni, hogy ha bármi ok miatt a lap pontosan meg nem érkeznek, méltóztassanak a nyomdában azonnal reklamálni, mert innen pontosan ki van adva mindég.

MI UJSÁG?

— **Ötven év előtt.** Holnap — július 11-én lesz 50 esztendeje, hogy Kossuth Lajos 200 ezer katonát kért a haza védelmére és hogy a nemzetgyűlés azt egyhangulag megszavazta. — Kossuth élénk színekkel ecsetelte a nemzet helyzetét, hogy t. i. az első felelős magyar minisztérium üres pénztárral, fegyver nélkül, honvéderő nélkül vette át az ország kormányzását; pedig Horvátország nyílt pártütésben van, a szerbek fellázdáltak, a Pruth mellett hatalmas orosz sereg áll stb. És segínyt sehonnan nem várhatunk. A nemzet saját erejére van utalva. Ékesszólással adta elő, hogy nagy veszély fenyegeti a hazát, hogy élni csak az a nemzet fog, melyben magában van életerő. Kit nem saját életeréje, hanem csak másoknak gyámolítgatása tartogat, annak nincs jövője. Kérte azután a nemzetgyűlést, hogy a koronának, a nemzet szabadságának, önállóságának megvédésére szavazzon még 200 ezer katonát és ezek fegyverére, eltartására 42 millió forint költséget. Nyári Pál felszólalására az országgyűlés ezt vita nélkül egyhangulag megadta. — Ekkor mondta Kossuth azokat a nevezetes szavakat, hogy „Leborulok a nemzet nagysága előtt. Ha annyi erély lesz a kivételben, mint amennyi hazafiság nyilvánul a megajánlásban: Magyarországot a poklok kapui sem döntik meg!” — Szép idők, nagy idők voltak azok. Emlékezzünk meg róluk félszázad multán.

— **Megyeggyűlés.** Pestvármegye holnap közgyűlést tart. Legkiemelkedőbb jelenség lesz, hogy Kossuth Lajos arcképét a vármegye dísztermében elfoglalják helyezni. Az Abonyi érdeklő tárgyak lesznek: Három alapítvány u. m. Antos Jánosné emlékére a család által a kórház részére 100 frt, — a szegényekháza részére 100 frt, valamint Pintér Gyuláné emlékére férje által a kórház részére tett 50 frt alapítvány kezelése iránti intézkedés. — az Abonyban levő hitfelekezetek részére a város által fizetendő évi járandóság szabályozása, mit az ősszel Pintér Gyula indítványozott, de amelyet a város közgyűlése mellőzött és most föllebezés útján került a vármegye elé. — a város 1897. évi számadásainak felülvizsgálása, — végül a beszédhetlenné vált ebadók törlése.

— **Járások nevei.** A minisztérium jóváhagyta Pest-vármegyének azt a határozatát, hogy a szolgabírói járások a székhelyről legyenek elnevezve. Megszűnt tehát a kecskeméti alsó-járás elnevezés, ezután a bonyi járás lesz a neve. A kecskeméti felső járás káta járás lett, a kiskun alsó járás pedig félegyházi járás. Így lett monori, gödöllői kis-körösi, kalocsai, váci stb. járás.

— **Polgári iskola.** Veszély fenyegeti a polgári iskola ügyét. A pénzügyminiszter ugyanis nem régebben úgy nyilatkozott, hogy — tekintettel a nagy jégverések által okozott károokra — az 1899. évi állami költségvetésben a legmesszebb menő takarékoságra törekszik. Félünk, hogy ez a legmesszebb menő takarékoság az abonyi polgári iskola bölcsőjéig is elhat; akkor pedig megint egy évvel lesz elodázva az iskola ügye.

— **Uj iskolai nyomtatványok.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 2365. 98. sz. alatt elrendeli, hogy miután a tanfelügyelőséghez eddig nyújtott kimutatások ezental az országos statisztikai hivatalhoz lesznek beküldendők, az iskolák az egyöntetűség végett az előmeneteli és mulasztási naplókat nyomtatványai ez év szept. 1-től a budapesti államnyomdából szerezzék be.

— **Uj kispap.** Király Kálmán, Király Antal helybeli gazda fia, ki most végezte a váci gymnasium VII. osztályát jó sikerrel, a váci püspök Ő Nagyméltósága által a f. hó 2-ikán tartott pályázat alkalmával a Vác egyházmegye növendék papjai közé fölvétetett. A nevezett augusztus végén fogja az egyházi ruhát felöltöni. A Király-családnak már a mult században is volt egy pap tagja s így csak hagyományaihoz marad hű, midőn e tekintetben megújítja a régen mult történetet.

— **Kápolna-szentelés.** A néhai Csicsmán János és neje által az új temetőben sirbolt fölé emelt kápolna teljesen fölszerelttén, a szt. misékhez szükséges dolgokkal, a három kálvária kökeresztel együtt, a melyek legközelebb fognak megérkezni és felállítani, ha csak akadály nem jó közbe, folyó hó 17-ikén délután fog egyházilag megáldatni, amely ünnepélyhez nyilvános körmenetben fog az ajtatoskodók sokasága kivonulni a délutáni istentisztelet végeztével.

— **Az első majális.** A felsőbb és középiskolai tanuló ifjuság tartja az idén az első majális a jövő vasárnap, július 17-én a polgári iskola ösztöndíj alap javára. Itt az alkalom, hogy azt a szép kötelességet lerójjá mindenki, mely a nemes törekvés anyagi támogatásával, a célhoz vezet a szent ügyet, egy polgári iskola felállítását. A polgári iskola van hivatva a műveltséget minél szélesebb körben terjeszteni csekély anyagi áldozattal, de nemcsak a műveltséget, hanem az anyagi téren való haladást is. Támogassuk tehát a szent célt, mely miénk, Abony közönségé. — Iparos ifjaink is készülnek már a mához két hétre tartandó nyári mulatságra. Tehát pezseg az ifjuság vére. Éljenek.

— **Menynyt ér egy ember?** Ha egy egészséges férfi él 60 évig, ebből 40 évet lehet venni olyan időre, melyben az államnak segítségére van. Évenként keres 500 frtot, 40 év alatt 20.000 frtot, ezen összegre esik 100 frt tereset adó, tehát egy egészséges jól kereső férfi állami becséreteke 100 frt, azé persze, a kinek semmije sincs. Már most négy millió ilyen férfit véve föl, mint magyar állampolgárt, ezekben az állam 400.000.000 frt tökélet bir. Hát még az a négy millió, melyeknek vagyonuk van; az a harmadik négy millió, melyek a katonákat szolgáltatják? Hiába mondja tehát Szemere Miklós úr, hogy „nem boldog a magyar“.

— **Kutba fult gyermek.** Pataki Ferenczet (a Sallay Ignác kocsisát) és nejét Gönczöl Erzsébetet megrendítő csapás érte. Erzsike nevű kis leányuk e hó 5-ikén, kedden délelőtt 11 óra tájban belefuladt a kutba. Az anya ugyanis elment ivóvizért, addig a 14 hónapos kis leányt a 6 éves nagyobb testvérére bízta. Ez nem igen vigyázhatott reá, mert a kis leány az udvarból bebotozkált a kertbe. Sallay Ignác kertjében van egy régi téglakut; de rovása nincs, csak deszkával van befödve és a deszkákra állva lehet belőle vizet merni. A merítő nyílás nyitva lehetett, mert ott esett bele a kis lány. Az anya vissza-kerülvén, kereste a kicsit mindenfelé. Beletekintett a kutba és az ott lebegett halva a víz felszínén. A vizsgálatot a kir. járásbíróság megindította.

— **Czeplédi vásár.** Mához egy hétre, vasárnap és hétfőn lesz a czeplédi vásár. Mindenféle jószágot szabad hajtani, mert a sertésvész ott megszűnt.

— **Csikó eladás.** Holnap reggel 8 órakor a városházánál egy csikót fog eladni a katonaság, mit a kaszárnyában neveltek fel.

— **Sertésvész.** A sertésvész nemcsak Tószegen, hanem Szolnokon is kiütött; tehát Szolnok el van zárva a sertésforgalom előtt.

— **Előfogatos.** A város előfogatosságára az árlejtés ma délután 3 órakor lesz a városházánál a tanácsteremben. A vállalkozás a jövő év elejétől kezdve 3 évre lesz kiadva. Kikiáltási ár 1400 forint évi fizetés.

— **Piacz.** További intézkedésig, ez idő szerint reggeli 6 óra előtt nem szabad a piacon és heti vásárban élelmi szereket a kofáknak vásárolni, különösen pedig azoknak, akik az élelmi szereket a városból kiszállítják. Hat óra után aztán szabad. Tehát a helybeli fogyasztó 6 óra előtt igyekezzen bevásárolni.

— **Furosa arány.** Abony város 12 ezer lakossága közül a mult hónapban 31 halt meg. Ezenfelül a Sashalmon levő tót munkások családtagjaiból meghalt kilencz. — Mi lehet ennek az oka?

— **Aratók.** A mitől félni lehetett, bekövetkezett. Ma egy hete 75 munkást irtak össze, a kiknek nincs aratásuk. Hetvenöt szegény családnak nem lesz esztendeig való kenyere. Lám... lám... lehetett ezt tudni előre; de nem hallgatnak a jó szóra. — Szép dolog az az elvűség, de mégis előbb való a kenyér.

— **Katona ló.** Az első honvédhuszár ezred 2 századától (Budapesten, a „József főherceg“ honvéd-huszár laktanyában) 40 darab igen jó ló fog tartásra kiadatni. Megfelelő vagyoni bizonyítvánnyal már most lehet jelentkezni a századparancsnokságnál. A lovak september 16-án veendő át. — Ugyancsak a kecskeméti honvédhuszár századnál is lehet kapni ilyen lovakat.

— **Mémlövésárlás.** A földmivelésügyi minisztérium felhívja az illetőket, a kiknek eladó ménlovak van, hogy eladási szándékukat augusztus 20-ig jelentsék be. Az eladó ménló 3 1/2 évesnél fiatalabb, 8 évesnél idősebb és 165 centiméternél alacsonyabb ne legyen.

— **Gazdák figyelmébe!** A mezőrendőri törvény 53. §-a azt mondja, hogy „Aratás vagy kaszálás alkalmával a gaz- és gyomfoltokat meghagyni tilos. A foltokban levő, már magba ment gyomok, aratás vagy kaszálás után azonnal összegyűjtendőek és előgetendőek.“ Aki ezt elmulasztja, azt a hatóság először figyelmezteti és ha a hatóság által kitűzött idő alatt kötelességét nem teljesíti: ugyanazon törvény 95. §-a k.) pontja szerint kihágást követ el és a büntetés 50 forint pénzbírságig terjedhet.

— **Szölőmoly.** Panaszkodnak a szőlős gazdák, hogy a mi kis termés mutatkozott, az is leperog, lepusztítja a szőlő moly pille. Hát ez nagy baj... Hanem lehetne rajta segíteni, de csak közös akarattal, mert ha csak egy-két gazda védekezik a baj ellen, az nem ér semmit, mivel ha ő mind elpusztítja is a férgeket, a szomszédja szőlőjéről megint csak ellepi az apró pille. Ez a féreg nappal alszik a levél alsó felén és éjjel megy élelmet keresni. Szereti a derengő fényt. Ugyanezért madárfogó léppel bekent lámpákat erősítnek fákra, karókra (hogy a szél ne mozgassa), a pille rárakodik a lépre es oda ragad. Azután el lehet őket pusztítani. Nagyon szapora állat és egy nyáron háromszor is rak petéket.

— **Színház.** Lapunk zárta előtt értesülünk, hogy Kiss Pál szintársulata a jövő héten — esütörtökön este — tartja utolsó előadását a saisonban. — A jövő heti műsor a következő: Hétfőn, Ujházi Ede búcsúféléptével az „Ott-hon“. Kedden: szünet. Szerdán: bérlet utolsó számban „Kukta kisasszony.“ Csütörtökön (utolsó előadás) az Abonyi Lajos szobor alap javára „Betyár kendője.“

— **Szerzetesből világi pap.** A helybeli plebánián lelkészkedő Vértes Agoston sz. Ferenczrendi atya a napokban kapta meg szerzete főelőjáróságától Rómából az elbocsátót s most már nincs más hátra, minthogy a megyéspüspök úr által fölvétessék a váci egyházmegye papjai közé, a mely egyházmegyében már különben 9 éve működik. Ez alkalmából megjegyezzük, hogy eddig a váci püspökség két szerzetest vett át végleg a lelkészkedő papság közé, akik t. i. az új szigorított szabályzatnak nem voltak hajlandók magukat alá vetni.

CSARNOK.

A szelek dalai.

— Némethől V. Z. —

A szél dús lombon áthatolva
Enyelg, tréfál, szeretkezik.
Virág port kap tova orozva
S szórja virágra csókjait;
Majd egyszer a föld szük köréből
Az etherig emelkedik —
Vidám dal válik énekéből,
Vig táncz csupán az élet itt.

Hullámot ver a vész korbácsa
S az rádühöngve zúg, morog,
Majd elbizott hevébe' rázza
Az izmos felhő-oszlopot;
Erre tömeg dördül le rája
Büntetve esztelen hevét —
A viharból a gúny kiáltja:
Őrütl táncz éltünk az egész.

Szellő suttog, zörög homályba,
Repkényt s mohát érintve meg,
Mintha csak ott kilesni vágyna.
A sir ölen mi ébredesz?
Ekkor fájdalmas reszketegség
Vonul a csendes domb felett —
A szél siralmas hangja zeng szét:
Éltünk itt csak egy lehet.

STÖCKER GUSZTÁV.

Csalfa, hiú remény...

Csalfa, hiú remény játszadozik velem,
Hogy a távolban is hűn szeretsz, kedvesem
Pedig tudom, érzem, mi örökre váltunk,
Olyan hideg kimért volt a búcsúzásunk.

Mire visszatérek, te más felesége...
Ne félj! Nem is igen haragszom meg érte.
A hamis szerencse majd csak alkalmat ad,
Ha más nem lehettem, leszek — házibarát.

Crassus.

A cigány szerelme.

Irta: VARGYASI.

I.

Barna Terike is csak olyan volt, mint a legtöbb leány; idealista egy bizonyos határig, azután pedig praktikus. Nagyon szeretett valakit, akinek felesége nem lehetett; férjhez is szeretett volna menni, mert falusi szokás szerint 18 éves korában a leánynak illik is, meg kell is, hogy férjhez menjen.

Oda ígerte hát kezét Zsitvay Benőnek, annak a hatalmas, szép, nagy embernek a fiatalság vezetőjének.

Zsitvay mióta átvette örökségét, réme lett minden szolid mulató kompániának, mert belekötött a kapufélfába is; réme lett a női társaságnak, mert szemtelenkedett még a legártatlanabb fiatal lánykakkal is. És bizony mindenütt sikert aratott szép alakjával, érdekes arczával és szemtelen, de azért behizelgő modorával, melyben meg volt — vagy csak a nők képzeltek bele — a nők iránti halártalan rajongás, szenvedélyes hódolat.

A férfiak ki nem állhatták, de azért rettegtek tőle; a nők pedig rajongtak utána. Hogy is ne, mikor a legvakmerőbben megkötött ismeretségek után egyszerre megszólalt az ő kedves, mély bariton hangján és míg epedő nagy kék szemével nézett, nézett ábrándosan: beszélt a szerelemről, a szenvedélyről, a vágyakról mámorba ringatólag, hypnotizálólag.

Nagyon kevesen tudtak neki ellentállani, mintha csak a szerelemnek mindenható képviselője lett volna. Senki sem értette nálánál jobban, hogy kit mivel lehet jobban elcsábítani. Egyiket érzéggel, a másikat ámitással; ennek utána kell járni, azt maga után kell jártni; — szóval minden nő gyengeségével az első pillantásra tisztában volt. S mikor valakit kihívott egy szerelmi — parthie-ra, a játszma sikeréről teljesen bizonyos lehetett.

Csupán egy játszmát vesztett el, épen azt, melyet legjobban szeretett volna megnyerni. Elvesztette, pedig teljes készütséggel indult a harezba. És az a leány, kivel szemben a játszmát elvesztette, Barna Terike volt.

Zsitvay ismerte Barna Terikét már kis leány korában, hiszen nem egyszer fordult meg az öreg Barna Ádám házában, régen... akkor a még virágjában levő Barnánénak tette a szépet. Látta, hogy a kis gyermekből hogyan lett serdülő leány s észrevette, hogy Terikéből valaha még kívánatos szépség lesz, kivel érdemes lesz felvenni a játékot. Alig várta, hogy a bimbó kipattanjon rózsává, mindjárt megkezdte a játszmát. A szülők először nem jó szemmel nézték Zsitvay udvarlásait, mert féltették Terikét tőle; de utóbb arra gondoltak, hátha észére tért már, aminek ideje lenne is már, a fején a hold is kezdett kisütni; hátha elveszi Terikét és biztatták leányukat, hogy csak jól bánjon Zsitvayval, mert az szereti őtet és el is fogja venni. —

— Elvenni! Ne féljen papa, az nincs eszéágában sem, csak elakarna bolondítani, ha lehetne!

És ezt egy ömlengős ostrom után megmondta Zsitvaynak is.

— Mit beszél maga szerelemről, ha szeretne, azt is akarná, hogy a felesége legyenek. De maga ezt nem akarja úgy-e?!... Ni hogy megjíedt... No ne féljen, nem akarok a maga felesége lenni és elfelejtem esküvéseit.

Zsitvayt valóban meglepte ennek a leánynak az őszintesége és makaessége, de azért nem adta fel a játszmát; most már csak azért se. Birni akarta ezt a leányt minden áron.

Tudta, hogy a leány kissé szentimentális, de azzal nem volt tisztában, hogy miért veri vissza oly hideg vérrrel minden rohamát. Egyszerre eszébe jutott, hátha ez a leány valaki másba szerelmes? Akkor meg még inkább ostromolni fogja a végelhetetével is.

Igen ám, de kibe szerelmes?

Felsorolta az összes környékbeli fiatal embereket, még a legfiatalabbat is a Parlagi Dinit — a kecskeméti „golyát“ is, de a leány csak kacagott mindegyikre.

— Akkor hát — kissé gondolkodott — Sáros Laczit a primást szereti Terike.

— Esküszöm, hogy nem szeretem. Utálom! Gyűlölöm! Amiér olyan szépen tud muzsikálni.

Gyönyörű volt a leány ebben a pillanatban, mikor cikázó tekintettel, kigyúlt arczal ismétlé: — Utálom! Gyűlölöm!

Zsitvay nem vette észre a változást a leányon. Megfogta kezét és magához húzta. A leány leje mintha pillanatra odahajlott volna a férfi vállára, de csak egy pillanatra, azután ellökte magától: — Menjen, maga is csak olyan mint a többi férfiak. Pedig magát különbnek hittem! Szerettem is! De látom, hogy mindnyájan nyomorultak! — mondta a leány és kifutott a szobából.

Zsitvay nem tudott tovább parancsolni magának, megrészegítette a leány selymes hajának érintése, hullámzó keblének illata. Egyszerre örült vágy fogta el a bírása után. Az övének kell lenni minden áron. S mivel a leány más árat nem akart, mint a jegygyűrűt, hát megadta azt is.

A puszta érzéki vágyból forró, nagy szerelem lett a férfi szívében. — Ez volt az első leány, ki őt nem szerette, azért szerette meg annyira.

II.

Barnának nagy buzgalommal készültek az eljegyzésre. Zsitvay haza hozatta Pestről Sáros Laczi bandáját, az huzza el a nótáját az eljegyzésen, hisz' úgy is búcsúzik a legény élettől.

Hej! Sári Laczi ha el nem ment volna Pestre két év előtt, ma talán ő sem váltana jegyet. De mikor olyan unalmas így egyedül faluhelyen; nincs egy jó czimbora, kivel három éjet három napot keresztül lehetne lumpolni; a cigány se tudja úgy húzni mint Sáros Laczi.

Váltig tartotta volna vissza Laczit mikor Pestre készült, de az nem hallgatott rá. Így azután a jó kompánia is egészen szétszálingózott. Ki megnősült, ki elment a vidékről; csak Zsitvay tartotta magát legtovább, de már ő is megunt a magányosságot, meg aztán... de hogy is tudott úgy beleszeretni ebbe a lányba. Két hónapja, hogy udvarol neki és még meg sem csókolhatta. Ezt soh'sem hitte volna.

Hát pedig hogy Sáros Laczi Pestre ment, annak csak az volt az oka, hogy ő is rajta felej-

tette egy névnap alkalmával Barna Terikén a szemét és később azon vette észre magát, hogy szereti is a szép kisasszonyt. De hát ő csak szegény falusi cigányprimás, akinek kenyere se lenne, ha a Zsitvay tekintetes úr nem muzsikáltatna. Pedig Barna Terike is örömet hallgatta a szép cigány legény bús nótáit, szentimentális lelkével egész megkedvelte a Laczi primást.

Hányszor odahagyta Laczi a bandáját úgy éjjel után — mikor már a Tekintetes ur csak a Fördös klarinétját hallgatta. Hegedűjét a hóna alá csapta, kalapját mélyen a szemére húzta és ment mámorosan, támolyogva, hol meg nekiiramodva a szük járatlan utcákon. — Emberrel nem találkozott, csak kutyákkal, azok rá sem hederítettek, ismerték már mind, hiszen hegedű volt a hóna alatt. A cigányt nem szokta megugatni a kutya, csak mikor „naktmuzik“ van.

Ott ácsorgott óra hosszat a szép kisasszony ablaka alatt, úgy szerette volna ilyenkor elsirni hegedűjén szerelmét, annak az édesen álmodozó angyalnak, itt az ő ablaka alatt, de nem mertte, félt, hogy a fájdalomtól a húrja is meg a szíve is megszakad.

Hajnalba, mikor lányos ezüst hangon esendült meg a plébánia melletti toronyban a kis hang, akkor ébredt fel álmodozásából. Ott bent a szobában pedig a boldog álmából felébredő fiatal megfordította a párnáját, hogy az, kiről álmodott, az is azt álmodja, amit ő.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

D. K. Igen is, az a Györe János, a ki most a nagy-kőrösi főgymnasiumban jól érett (bene maturus) lett, a Györe Mózes fia.

Czigány. Bámuljuk az ön irodalmi termékenységét. Hanem mondja csak — úgy négy szem közt — nem jelentek meg ezek a versek valahol? Ne vegye sértésnek; de olyan gyanú féle támadt bennünk. Különbön ön felel érte. Alkalmilag felhasználjuk. Szíves ajánlatát köszönjük.

Sanyi. Lássá, így már jól van. Hogy fölfedezte incognitóját, most már közölni fogjuk mind a két küldeményt. Ne féljen nem áruljuk el kiletét. Jó lenne, ha addig is — míg rákeríthetjük a sort — írna talán jobbat. Ezek is meg lehetösek, de tudna ön jobbakat is írni.

K. J. Mi elhinnénk vers nélkül is, hogy megbüvílte az ön szívet az a fekete, ragyogó szempár; hanem olvasó közönségünk nem kíváncsi az ön poémáira. Ha verset akar írni, előbb tanuljon meg verset írni. Különbön, ha közli velünk inádotja adressát és 5 krajczáros levélbélyeget küld: szívesen eljuttatjuk versét ahhoz, a kinek szánta.

Eladó. Az új városháza építésének eszméje nem alszik, mint ön állítja, csak várakozik arra az időpontra, midőn majd tudni lehet, hogy a közigazgatás rendezésével, államosításával miféle hivatalos helyiségekre lesz szükség. Nagyon rosszul venné ki magát, ha megépülne az új városháza és akkor tűnne ki, hogy a helyiség kevés, vagy talán tulságos sok.

N. V. Szolnok. Köszönet és üdvözet! A t. példány megy. A másik ügyben is mielőbb intézkedni fogok.

V. A. Ujpest. A római fürdőről írni fogok lapunkban, jó volt megtekinteni. Üdvözet!

HIRDETÉSEK.

Schettel Mária úrnő háza e hó 14-én (csütörtökön), délelőtt szabadkézből eladó. A venni szándékozokat tisztelettel kérem megjelenni. A ház G. Tóth Mihály szomszédságában van.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Van szerencsém Abony város és vidéke n. é. közönségének tudomására hozni, hogy az előre haladott idény miatt a raktáron levő árúkat **tetemesen leszállított áron** árusítom el.

Új mintájú karton rőfe 12 krtól feljebb.
Jóminőségű gyoles „ 10 krtól feljebb.
Jóminőségű festő „ 12 krtól feljebb.

Ezen **rendkívül olcsó árakat** a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlvá, maradtam

kiváló tisztelettel

VAJDA ADOLF,
(Weinberger-féle ház.)

Legolcsóbb bevásárlási forrás!